

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-406

3.5.2021

ALANDIA FÖRSÄKRING

Lystbåt/fiskebåt

Skade på skrog – uenighet om skadeårsak – unntak for gradvis forringelse?

Sikrede oppdaget sprekkdannelser i skroget på sin fritidsbåt i forbindelse med at den ble tatt opp på land for vinterlagring 16.8.19. Skaden ble meldt til selskapet som rekvirerte takstmann for å besiktige skroget. Takstmannen konkluderte med at skaden hadde utviklet seg over tid som følge av kjøring i sjø med løse bunnstokker. Selskapet avsto på dette grunnlag erstatningsutbetaling for skaden. Sikrede var uenig i selskapets standpunkt, og viste til at skaden oppstod i forbindelse med et sammenstøt med en gjenstand i sjøen natt til 11.8.19. I den forbindelse ble det innhentet uttalelser fra båtprodusent, båthavnen og andre fagkyndige som tidligere hadde utført service på båten. Nemnda kom til at skaden ikke var dekningsmessig da sprekkene i skroget skyldtes en "gradvis forringelse" i vilkårenes forstand.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på skrog.

Sikrede har tegnet fullrisikoforsikring for fritidsbåt med følgende dekning:

3.1 Skade på- og tap av båten

Forsikringen dekker skade på og/eller tap av båten.

...

4. BEGRENSNINGER

4.1. Skadeforsikringen dekker ikke:

...

4.1.3. Slitasje, elde eller gradvis forringelse (for eksempel plastpest/osmose).

Sikrede meldte om skade til selskapet 3.9.19. I skademeldingen opplyses om sprekkdannelser i skroget som ble oppdaget da båten ble tatt opp på land for vinterlagring 16.8.19. Sikrede forklarte videre:

Skadeårsak:

Annet

Har det vært skade på denne båten tidligere?:

Ja

Angi informasjon om tidligere skade:

Ikke skrogskade, men synkeskade som forårsaket skade på elektronikk som ble reparert før sesongen 2019.

Beskriv skaden:

Det har oppstått sprekker i området akterspeilet ved motorinnfestning og høyre side bak benk. Samt de laminering i glassfiberen under båt på styrbord side. Ønsker Takstmann snarest til å besiktige skadeområdet

Selskapet rekvirerte takstmann A.L. for å besiktige skaden. Under befaring den 5.9.19 ble det avdekket synlige skader på skroget, men det ble ikke funnet spor etter grunnstøting.

Takstrapporten har følgende kommentarer:

Båten har synlige skader utvendig i skrog, der coat har løsnet. Det er ikke spor etter grunnstøting. På innsiden av utvendig skadeområde sitter bunnstokker/stringere. Disse har løsnet fra bunn. Det er i tillegg sprekker i akterspeil ved innfesting til motorer. Det har i tillegg oppstått sprekk foran akterspeil på STB side.

...

Bunnstokkene sørger for avstivning av skroget, og når disse løsner vil bunnen leve/bevege seg. Dette fører til svekkelse i skroget og skyvet fra motorene medfører at kreftene ikke opptas slik det er tiltenkt og det oppstår så sprekker i akterspeil.

...

Eier opplyser at båten tidligere har vært kondemnert etter synskade, og det er nåværende eier som har stått for reparasjon sammen med annet verksted.

Eier har oversendt rapporten fra synskaden.

M... M... har fremmet skaden som reklamasjon til produsent, men reklamasjon er avslått derfra grunnet at båten har vært kondemnert.

N... v/ ettermarkedsansvarlig skriver til meg:

Jeg vet ikke om informasjonen er relevant, men vi fikk nylig en reklamasjonshenvendelse fra M...M... på tæret bensintank og store stringer/skrogskader. Båten sank i sin tid i ..., ble kondemnert, og solgt videre til kunde. På bakgrunn av dette så innvilget ikke vi reklamasjon.

Produsenten opplyser på telefon at de ikke har hatt reklamasjon på denne type skade tidligere, og dette bekreftes av deres forhandler i K....

Skadene som her ses på båten er ikke som følge av en plutselig og tilfeldig ytre påvirkning, men har utviklet seg over tid.

Slik skadene fremstår for meg synes det som om bunnstokker først har løsnet fra bunn. Dette gir ekstraordinære bevegelser og det oppstår så sprekker i skrog/bunnstokker/akterspeil.

Årsaken til at bunnstokker har løsnet er ikke kjent. Skadene er ikke synlige før sprekker oppstår. Det er ikke mulig å fastslå totalt skadeomfang da det kun er en liten del av bunnen som er synlig.

...

Selskapet avsto kravet 4.10.19 på bakgrunn av opplysningene i takstrapporten. Avslaget ble begrunnet med at skader som skyldes gradvis forringelse var unntatt dekning, jf. vilkårene pkt. 4.1.3.

Sikrede påklaget avslaget 27.10.19:

Jeg har brukt båten sommeren 2019 og uka før skaden ble oppdaget hadde jeg den på land hos M... M... for grundig vasking og polering innvendig og utvendig. Da var det ikke tegn til noen form for skader på båten.

Da skaden ble oppdaget hadde jeg hatt båten ned til M... på S... for så å kjøre til en hytte øst for M... for overnatting, det var da mørkt og noe sjø så kan muligens ha truffet en gjenstand i vannet på denne turen uten å ha registrert det.

Da jeg var i båten den natta registrerte jeg at den selvlensende pumpa gikk av og til, noe som ikke er normalt. Neste dag, søndag, da jeg skulle hjem var jeg innom M... for å tanke opp og oppdaget da sprekker i akterspeilet og innerliner (styrbord side bak sittegruppen) noe jeg er 100% sikker på ikke hadde vært der tidligere. Neste dag (mandag) ble båten tatt på land hos M... M... og det ble da også oppdaget skade på styrbord side under båten.

Jeg vil anta at jeg har truffet noe som har ligget i sjøen som har forårsaket denne skaden. Båten har tydelig skade i bunnen av skroget under vannlinjen (altså ytre skade). Hadde skaden kommet gradvis over tid hadde jeg sett småsprekker i skroget da jeg hadde båten på land for vask og polering.

Etter å ha snakket med fagfolk på området som har sett skaden så har denne skaden kommet som en følgeskade av en plutselig ytre og tilfeldig påvirkning. Ved normal bruk av en båt som kun er gått i underkant av 180 timer så er det IKKE mulig å få en slik skade som følge av en gradvis forringelse.

Selskapet ba takstmannen vurdere saken på nytt på bakgrunn av de nye opplysningene i saken.

Selskapet mottok 31.10.19 en ny vurdering fra takstmann A.L., som fastholdt at det ikke forelå skader på båten som var forenelige med et sammenstøt:

Under besiktigelsen nevnte eier ikke at han hadde truffet noe i sjøen. Dersom han hadde sagt det ville jeg forklart at skaden utvendig er en følge av løs bunnstokk som gjør at skrog beveger seg og coat sprekker opp og løsner. Når coat sprekker opp og skaller vil sjøen ta tak under bruk og rive opp mer coat i det allerede skadde området.

Min vurdering av skaden er fremdeles at bunnstokk har løsnet først, og dette vil gi bevegelsene i båten som omtalt i min rapport.

Dersom båten treffer gjenstand i sjøen er det også nærliggende å anta at det blir skade i motorer, noe det ikke er i dette tilfellet. Skaden som er synlig utvendig er ikke forenlig med grunnstøting.

Selskapet opprettholdt avslaget 6.11.19.

Sikrede var uenig og skrev følgende til selskapet den 12.12.19.

Viser til takstrapport fra ... (AL) av 25.09.2019

Her hevder han at jeg har opplyst at båten tidligere har vært kondemnert, dette er ikke riktig. Båten/skroget har IKKE hatt skader tidligere, men båten ble innløst av IF på grunn av synskade på utstyr.

Takstmann fra G.. som takserte for IF skriver på henvendelse fra meg "Årsaken til innløsningen var kostnadene på følgeskader etter forliset og ikke noen skrogskader " (årsaken til forliset var i følge produsent/takst en utett skrog gjennomføring)

...

Jeg opprettholder min klage og ber forsikringsselskapet ordne opp. Jeg mener bestemt at jeg må ha truffet noe i sjøen natt til søndag 11. august som har slått hull i båten og løsnet stringer. Båtkyndige som har sett skaden er enig med meg. Stringer løsner ikke uten videre på en Veritas godkjent båt som er godkjent for 2x200 hk.

Det er riktig det jeg har sagt til takstmann AL at båten ikke har vært på grunn, noe jeg sa til han da han takserte den, men jeg har aldri sagt til han at jeg ikke kan ha truffet noe i sjøen som har forårsaket skaden.

M... h... som jeg gikk ut fra er en eksport havn for tømmer. Dersom en treffer en eller annen gjenstand i sjøen som for eksempel en tømmerstokk i enden med båten vil en kunne få en slik skade som jeg har fått i bunnen av båten uten å få skade på motor/undervannshus.

Som jeg har sagt tidligere var det mørkt og en del sjø da jeg forlot m..., og da å skille mellom slag fra sjø/gjenstander er ikke godt.

Jeg vil hevde at dette er en plutselig og uforutsigbar hendelse og ikke en gradvis forringelse.

Den 17.12.19 rekvirerte selskapet takstmann T.G. for en ny vurdering av skadeårsaken på bakgrunn av opplysningene om at sikrede hadde kjørt på en tømmerstokk.

Selskapet mottok ny dokumentasjon fra sikrede 6.1.20, herunder en uttalelse fra båtprodusent J.S. ved S.B., med følgende kommentarer:

Etter å ha fått henvendelse fra A... om å vurdere skaden/avslaget fra forsikringsselskapet mottatt på mail 25.09.19 hvor di avslår erstatning etter punkt 4.1.3 vil jeg komme med følgende kommentarer.

Nordkapp Noblesse 790 er en båt som er Veritas godkjent med 2x200hk.

For meg ser det ut som den har truffet en gjenstand som har gitt delaminering i bunnen og at slaget har løsnet bunnstokkene og dermed gitt sprekkdannelser i hekk og innerliner. Etter min vurdering er dette verken slitasje, elde eller gradvis forringelse som det blir henvist til i avslaget under punkt 4.1.3, men en

skade som har inntruffet plutselig etter å ha truffet en gjenstand og skal derfor dekkes etter di vanlige forsikringsvilkårene.

Jeg er båtbygger av yrker og produserer S... b.... Har også hatt mange takseringer og reparasjoner av plastbåter for forsikringsselskaper.

Takstmann T.G. besiktiget skaden den 27.2.20, og oppsummerte skadeårsaken og hendelsesforløpet slik:

Skadeårsak/hendelsesforløp: Båten har sprekkdannelser flere steder i skrog og innvendige spalter/stringere som har løsnet fra skroget i sammenføyning. Saksbehandler har oversendt forklaring fra forsikringstaker hvor det skisseres at det kan være et sammenstøt med noe i vannet som er årsak til skaden, men det er ingen tegn til dette på skrog eller undervannshus/propeller så det er ikke sannsynlig slik undertegnede oppfatter denne skadesaken. Spalter/stringere har løsnet på styrbord og babord side og har sprekkdannelser som er mest omfattende innvendig på babord side og det er på styrbord side under vannlinjen skroget har sprukket opp i et område etter skroget har beveget seg under kjøring mot innvendige stivere. Her er det også oppstått en lekkasje da det er hull mellom laminater i skrogbunn. Det er sprekkdannelser på styrbord side av akterspeil samt sprekker ved profiler av konstruksjon på akterenden beskrevet under bildevedlegg som indikerer at disse skadene har utviklet seg gradvis under kjøring i sjø med løse spalter/stringere som skal stive opp skroget og ingen form for sammenstøt. Årsak til at disse stringere/spalter har løsnet fra skroget skyldes sannsynligvis enten produksjonsfeil eller følgeskader etter håndtering/berging av synskade i 2018 hvor båten kan ha vært løftet på med store mengder vann i skroget og ble videresolgt som et reparasjonsobjekt.

...

Beskrivelse av reparasjon: Det er ikke utarbeidet noen kalkyle da skader ikke kan vurderes som en plutselig ytre påvirkning men oppstått gradvis under kjøring/bruk i henhold til beskrivelse under skadeårsak.

Selskapet avsto kravet på nytt 24.3.20 på bakgrunn av de opplysninger som fremkom i takstrapporten.

Sikrede ba om en ny gjennomgang av saken den 19.4.20 og skrev bl.a. at det forelå to fagkyndige uttalelser som underbygget at skaden oppstod kveld/natt til 11.8.19. I tillegg til uttalelsen fra J.S. ved S.B. fremla sikrede en uttalelse fra V.M. som hevet båten i 2018:

På henvendelse fra A... kan jeg bekrefte følgende:

Båten sank delvis natt til 07/06-2018.

Ved heving benyttet vi kranbil med løfte åk/skrev for å løfte båten. Samtidig som båten ble løftet ble den lenset for vann, båten var da så godt som tom for vann da den ble løftet ut av sjøen. Det er ingen ting ved denne synkingen/hevingen som skulle tilsi at dette skulle ha gitt skadet på båtens skrog.

Selskapet opprettholdt avslaget med samme begrunnelse som tidligere 28.4.20.

Sikrede påklaget avslaget på nytt hvor det ble fastholdt at skaden på skroget skyldtes at båten hadde truffet en gjenstand i sjøen. Vedlagt klagen fulgte bl.a. en skaderapport vedrørende tidligere synskade og et skriv fra RS P. Fra takstrapporten datert 14.6.18 hitsettes:

Besiktigelsessted/tilstede: Båten er besiktiget hos N.... etter synskade, tilstede under besiktigelsen er P... fra N... og undertegnede som har dialog med forsikringstaker på tlf.

Skadeårsak/hendelsesforløp: Synskade ved bryggeanlegg ca 1 døgn etter sjøsetting av båt etter vinteropplag hos V... M.... Båten blir sjøsatt 6/6-18 og flyter normalt ved tilsyn fra brygge helt til midt på dagen 7/6-18 da den forliser på kort tid. Båten blir hevet og det ble ikke funnet noen feil eller mangler ved skroget av V... M... som da kontakter N... B... siden hendelsen virker unormal, vær og vindforholdene dagen båten forliste er meget bra med null nedbør.

...

Ved feilsøking blir det ikke avdekket noen synlige feil som er årsak til synkingen, og båten blir deretter fylt opp med vann innvendig for å avklare lekkasjepunkt. Det viser seg å være en lekkasje i sammenføyning mellom slange og bunnventil, tilhørende tømningen av septiktank.

...

Konklusjon: Etter sjøsettingen så ville tilsyn i skott for utløp av septik avdekket en lekkasje som har medført ekstra tyngde i båten, og deretter påført vanninntrenging via selvlensere etc. Bunnventiler skal også stå i lukket posisjon når båten ikke er i bruk, og under tilsyn. Svikt i nivåbryter på lensepumpe har også vært en klar årsak til at synkeskaden kunne vært avverget da lekkasjen var et faktum.

Skadeomfang: ... Skroget har fått misfarginger og tæringar på syrefaste detaljer som må utbedres, samt drivstofftank og vanntank må rengjøres.

Fra uttalelsen til RS P. datert 15.5.20 siteres videre:

RS p... kjøpte båten av If via forsikringsbiler. Båten ble fraktet hjem og skadet utstyr ble demontert. Hele båten ble deretter rengjort. Ingen form for skader på skroget ble oppdaget under denne gjennomgangen, utenom det takstrapporten tilsendt fra IF sier. (takstrapport datert 18.06.2018). Misfargingen på skroget som nevnt i takstrapport ble senere bare polert bort. (rustrenn)

Selskapet gjennomgikk den nye dokumentasjonen i saken, men opprettholdt sin tidligere avgjørelse 3.6.20.

Saken ble brakt inn for Finansklagenemnda 16.8.20.

Sikrede krever dekning for skrogskaden og anfører at den oppstod i forbindelse med et sammenstøt med en gjenstand i sjøen natt til 11.8.19. Ved et slikt sammenstøt er det en stor mulighet for at bunnstokkene løsner slik at skroget blir svakere og sprekker. Dette er også bekreftet av J.S. ved S.B., som i sin uttalelse har konkludert med at slaget/sammenstøtet har løsnet bunnstokkene, og dermed gitt sprekkdannelser i hekk og innerliner. Videre fremgår det av de øvrige fagkyndige vurderinger sikrede har fremlagt, herunder hevingsrapporten fra marinaen, at skroget ikke tok skade i forbindelse med synkeskaden i 2018. Det var heller ingen synlige skader på skroget da sikrede hadde båten på land for vask og polering uken før skaden oppstod. For øvrig har det formodningen mot seg at det kan oppstå skader som følge av slitasje/gradvis forringelse på en såpass ny båt. Båten ble fullstendig gjennomgått før 2019-sesongen og brukt helt frem til 12.8.19 uten tegn til løse bunnstokker eller unormale bevegelser/kladrelyder fra skroget.

Sikrede har videre i etterkant tatt kontakt med båtprodusent A.Ø., som har bekreftet at båten må ha fått et kraftig slag utenfra etter å ha sett bilder av skaden. Det er også innhentet en ny uttalelse fra båthavnen hvor det er oppgitt at det ikke var noe form for skade på båten den 2.8.19.

Selskapet avviser ansvar og anfører at skadene på skroget er en følge av gradvis forringelse og derfor unntatt dekning i vilkårene pkt. 4.1.3. Det er innhentet to uavhengige takstrapporter i saken som begge har konkludert med at sprekken har oppstått som følge av løse bunnstokker og vibrasjoner i skroget over tid. Etter selskapets oppfatning har skaden dermed oppstått som følge av gradvis forringelse, ikke som følge av påkjørsel av en gjenstand i sjøen. Ifølge takstrapportene er skaden på båten heller ikke forenelig med et slikt sammenstøt, og det stilles spørsmål ved hvorfor sikrede ikke nevnte denne hendelsen allerede ved innmelding av skaden.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på skrog.

Sikredes forsikring omfatter "skade på og/eller tap av båten", men har unntak for "Slitasje, elde eller gradvis forringelse (for eksempel plastpest/osmose)".

Sprekker i skroget må regnes som en "forringelse" av skroget. Formuleringen "gradvis" forringelse betyr at ødeleggelsen skjer gjennom en prosess som utvikler seg over tid, jf. bl.a. FinKN 2016-492.

Sikrede anfører at sprekken oppstod som følge av et sammenstøt med en gjenstand i sjøen natt til 11.8.19 og viser til uttalelse fra J.S. ved S... B... som sier:

For meg ser det ut som den har truffet en gjenstand som har gitt delaminering i bunnen og at slaget har løsnet bunnstokkene og dermed gitt sprekkdannelse i hekk og innerliner. Etter min vurdering er dette verken slitasje, elde eller gradvis forringelse som det blir henvist til i avslaget under punkt 4.1.3, men en skade som har inntruffet plutselig etter å ha truffet en gjenstand og skal derfor dekkes etter de vanlige forsikringsvilkårene.

Sikrede har videre fremlagt en hevingsrapport, takstrapport fra If og en uttalelse fra RS P. hvor det i hovedsak utelukkes at skrogskadene kan ha oppstått i forbindelse med synkeskaden i 2018.

Selskapet har innhentet to takstrapporter fra henholdsvis takstmann A.L. og takstmann T.G. hvor førstnevnte i rapport og senere uttalelse av 31.10.19 konkluderte med at sprekkene i skroget oppsto over tid som følge av kjøring med løse bunnstokker. Det fremkommer videre at skaden ikke synes forenelig med et sammenstøt, og at det er nærliggende å anta at det også hadde blitt skade i motoren dersom båten hadde truffet en gjenstand i sjøen. Takstmann T.G. har kommet til samme konklusjon. I takstrapporten av 2.3.20 er det bl.a. oppgitt at "skadene skyldes spaltere/stringere som har løsnet", og at sprekkdannelsene i skroget indikerer at "disse skadene har utviklet seg gradvis under kjøring i sjø ... og ingen form for sammenstøt". Videre er det uttalt at årsaken til at stringere/spalter har løsnet fra skroget "skyldes sannsynligvis enten produksjonsfeil eller følgeskader etter håndtering/berging av synkeskade i 2018 hvor båten kan ha vært løftet på med store mengder vann i skroget og ble videresolgt som et reparasjonsobjekt".

Nemnda forstår uttalelsene slik at det er enighet om at båten har kjørt med løse bunnstokker som har gitt sprekkdannelse i hekk og innerliner, men at det er uenighet om tidsperspektivet på sprekkdannelsen. Selskapet har imidlertid fremlagt to rapporter som har konkludert med at sprekkdannelsene har oppstått gradvis som følge av kjøring i sjø med løse bunnstokker. Rapportene er også samstemte om at de ytre skadene på skroget ikke er forenelige med et sammenstøt. Uttalelsen fra J.S. i S.B. opplyser ikke hvilke forhold som tilsier at sprekkdannelsene i skroget er forenelige med et sammenstøt med en gjenstand i sjøen, eller hva som er grunnlaget for å tilbakevise selskapets takstrapporter som sier at de ytre skadene på båten ikke er forenelige med et slikt sammenstøt.

Det forhold at det må anses dokumentert at skaden ikke oppstod i forbindelse med synkeskaden i 2018 er ikke tilstrekkelig til å sannsynliggjøre at sprekkene har oppstått i forbindelse med hendelsen den 11.8.19.

Slik saken er opplyst mener nemnda det er mest nærliggende å legge de to takstene fra selskapet til grunn. I så fall har sprekkene i skroget oppstått som følge av kjøring over tid, og dette må anses som en "gradvis forringelse" i vilkårenes forstand.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).